

Управління освіти і науки
Чернігівської обласної державної адміністрації

Чернігівський обласний інститут післядипломної
педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського

УПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ФОРМ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ З ПЕДАГОГІЧНИМИ КАДРАМИ

(з досвіду роботи колективу Ріпкинського ліцею
імені Софії Русової Ріпкинської селищної ради)

Методичні рекомендації

Чернігів – 2024

Укладачі:

Пригодій Т.М., методист відділу координації методичної роботи та професійного розвитку керівних кадрів ЧОШПО імені К.Д. Ушинського

Соловей В.В., заступник директора з навчально-виховної роботи Ріпкинського ліцею імені Софії Русової Ріпкинської селищної ради

Рецензенти:

Лисенко І.В., проректор з науково-методичної роботи ЧОШПО імені К.Д. Ушинського, канд. пед. наук, доцент

Єрмоленко А.О., директор Сновського ліцею № 1 Сновської міської ради Корюківського району Чернігівської області, канд. пед. наук

Методичні рекомендації містять матеріали нормативно-правового забезпечення організації методичної роботи в закладі загальної середньої освіти. Упровадження сучасних форм методичної роботи з педагогічними кадрами презентовано на прикладі роботи колективу Ріпкинського ліцею імені Софії Русової Ріпкинської селищної ради.

У рекомендаціях розкриті актуальні питання організації роботи навчально-методичного центру, створеного на базі методичного кабінету для координації діяльності методичних відділів – мобільних об'єднань, склад яких визначається на діагностичній основі, творчих груп тощо. Подається інформація про системний підхід в організації роботи всіх підструктур методичної роботи, розкрито зміст та ефективність їх роботи.

Запропоновано практичні матеріали щодо підготовки та проведення засідань педагогічної ради в нетрадиційних формах з тем «Роль педагогічних ідей Софії Русової у формуванні ключових компетентностей учнів», «Педагогічне управління самовихованням і самореалізацією особистості», план роботи фокус-групи «Сучасні підходи до оцінювання результатів навчальної діяльності учнів початкових класів в умовах становлення НУШ».

Методичні рекомендації будуть корисними для заступників директорів із навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти області, які опікуються організацією методичної роботи.

Рекомендовано до друку
рішенням вченої ради ЧОШПО імені К. Д. Ушинського
(протокол № 7 від 19. 12. 2024 року)

ЗМІСТ

1. ВСТУП. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	4
2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	8
3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ З ПЕДАГОГІЧНИМИ КАДРАМИ В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ	9
4. УПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ФОРМ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ З ПЕДАГОГІЧНИМИ КАДРАМИ.....	14
5. ДОДАТКИ	24
6. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	35

ВСТУП. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Сучасна освіта перебуває в постійному оновленні та вимагає від учителя нових ідей, сучасних підходів до викладання предметів освітніх галузей.

Адже суспільству потрібна професійно компетентна молодь, яка швидко адаптується, здатна до ризику, самостійного вибору сфер діяльності, поведінки, орієнтованої на успіх. Головне завдання закладу освіти в умовах упровадження концепції «Нова українська школа» – не вчити, а навчити учня вчитися, оволодіти предметними та ключовими компетентностями. Ключові компетентності підвищують особистий потенціал, розширюють можливості працевлаштування, сприяють соціальній інтеграції, активному громадянству. Тому вчитель має постійно підвищувати свій професійний рівень як шляхом навчання за програмами підвищення кваліфікації, так і за рахунок системної та постійної методичної роботи в закладі освіти. Слід перебудувати і систему методичної роботи в закладі освіти, яка має сприяти професійному зростанню кожного педагога, відповідати потребам та запитам кожного вчителя. Ефективність методичної роботи як важливої складової системи післядипломної освіти педагогічних кадрів значною мірою визначається рівнем її організації. Методична робота в закладі освіти – одна із складових різнобічної діяльності заступника директора з навчально-виховної роботи. Від людини, яка організовує цю роботу, залежить формування іміджу закладу освіти, благополуччя та комунікативні навички дітей, стиль взаємовідносин у педагогічному колективі та результативність його діяльності.

Методична робота – це досвід, практика, вміння організувати освітні послуги, вміння виробити і представити нові методи і форми роботи з вчителями, учнями і батьками. Серед основних функцій методичної роботи слід назвати планування, організацію, діагностичну, прогностичну, моделюючу, компенсаторну, відновлювальну, коригуючу, координуючу, пропагандистську, контрольну-інформаційну.

Вся система методичної роботи носить комплексний характер, дає можливість вчителям учитися і вчити учнів, а також спрямована на самореалізацію особистості вчителя.

Основний документ, яким керуємось при організації та плануванні методичної роботи в закладі загальної середньої освіти, є лист МОНУ №1/9–318

від 03.07.2002 року «Рекомендації щодо організації і проведення методичної роботи з педагогічними кадрами в системі післядипломної педагогічної освіти».

Методична робота – важлива складова післядипломної педагогічної освіти, що має цілісну систем дій, заходів, спрямованих на підвищення кваліфікації та професійної майстерності кожного педагогічного працівника розвиток творчого потенціалу педагогічних колективів закладів освіти, досягнення позитивних результатів освітнього процесу. Методична робота – це система аналітичної, організаційної, діагностичної, пошукової, дослідницької, науково-практичної, інформаційної діяльності, заснована на досягненнях науки та перспективного педагогічного досвіду з метою удосконалення професійної компетентності педагогічних працівників та підвищення ефективності освітнього процесу.

Вся система методичної роботи носить комплексний характер, дає можливість вчителям учитися і вчити учнів, а також спрямована на самореалізацію особистості вчителя.

Мета сучасної методичної роботи – сприяння особистісному професійному розвитку кожного вчителя, стимулювання професійного інтересу, формування особистісного професійного запиту вчителя та його задоволення для вдосконалення педагогічної практики.

У закладах загальної середньої освіти методична робота реалізується через колективні (методична рада, постійно діючий семінар-практикум, творчі групи, науково-практичні конференції, педагогічні виставки, конкурси), індивідуальні (консультації, самоосвіта, індивідуальна методична допомога), групові (методичні об'єднання, творчі групи, динамічні групи тощо), нестандартні, інноваційні (творчі портрети, творчі звіти, дні відкритих дверей, панорами методичних новинок, ярмарки педагогічної творчості тощо) форми організації методичної роботи. Бажано в практичній діяльності використовувати різні форми методичної роботи. Лише за цієї умови можна забезпечити надання практичної допомоги кожному вчителю за його потреби.

Інноваційні форми методичної роботи передбачають активну участь педагогів у організації та проведенні заходів, ретельну попередню підготовку, розгляд різних педагогічних ситуацій та пошук шляхів їх вирішення, сприяють створенню атмосфери співробітництва, взаємодії, взаємодопомоги, взаємонавчання. Під час таких методичних заходів педагогічні працівники вчать активно та толерантно спілкуватися між собою, критично мислити, приймати продумані виважені рішення.

Давня мудрість каже: «Хто стоїть на місці, той відстає». А хто не хоче відставати, мусить постійно навчатись, займатися самоосвітою, самовдосконаленням, саморозвитком. На сьогоднішній день це і є основне завдання вчителя Нової української школи. Донедавна для професійного зростання вчителя слугували всі традиційні форми методичної роботи (індивідуальні, групові, колективні). А сучасний вчитель має бути готовим до застосування нових освітянських ідей, володіти здатністю постійно навчатися, перебувати у постійному

творчому пошуку. Все це формується в щоденній клопіткій учительській праці. Одним із завдань методичної роботи є активізація творчих здібностей учителів. Сама професія педагога є творчою за характером діяльності. Освітній процес є динамічним і вимагає оптимального рішення в кожному конкретному випадку. До творчості спонукає вчителя і сьогоdnішній учень – розвинена і нестандартна особистість, вимоглива до свого наставника. Тому сьогодні учитель має бути новатором, компетентним фахівцем. Адже результативність освітнього процесу залежить від того, чи готовий він позбутися звичних установок, шукати нові форми роботи з учнями.

Серед сучасних інноваційних форм методичної роботи слід назвати такі: панорама творчості «Наш бренд – педмайстерність і талант», ділова гра «Інтерв'ю з компетентності», усний журнал «Освітні системи світу», ток-шоу «Ліцензія на придбання знань», захист особистісних професійних планів як моделей професійного самовизначення, педагогічне шоу «На порядку денному – таланти», методичний аукціон «Знай, вивчай, впроваджуй», інтелектуальна гра «Термінологічна розминка», захист педагогічних проєктів «Портрет обдарованої дитини», творча зустріч «Методичні сенсації – анонси педагогіки», оформлення панно «Золотий розсип цікавих педагогічних ідей», «Галерея славетних уроків», освітні стартапи.

Освітній стартап – це цікава та корисна форма методичної роботи, що дає змогу педагогам продемонструвати свій професійний рівень, розкрити творчий потенціал та обмінятися досвідом. Під час роботи над стартапами педагоги вчать трансформувати свій досвід та самостійно створювати те, чого їм не вистачає для професійної діяльності. Щоб організувати роботу педагогів над освітніми стартапами, слід обрати розділ, що цікавить, обрати тему та мету, спланувати роботу команд, об'єднати педагогів у команди, забезпечити методичний супровід, визначити дедлайни, організувати презентацію. Головне – створити певні продукти, якими можна поділитися з колегами та які стануть у нагоді під час професійної діяльності.

Майндмеппінг як метод формування ментальних карт, техніка зручного запису та систематизації інформації може бути використаний при проведенні різнопланових методичних заходів для вчителів. Перевернуте навчання – одна з ключових тенденцій освітніх технологій сучасності, що сприяє взаємонавчанню вчителів. Може бути використана ця технологія під час проведення семінарів – практикумів, конференцій, презентацій нових методик та технологій. Методика «Philosophy for children. P4C» – міжнародна методика викладання, коли колектив учителів перетворюється в «допитливу спільноту», в якій можна висувати та обговорювати ідеї, ставити питання та уточнювати відповіді, розвивати гіпотези, оцінювати можливі наслідки та спільно шукати істину.

Світове кафе – всесвітньо відома технологія, яка дозволяє залучити у процес обговорення колективний інтелект учасників і закликає до діалогу. Розмова між

учасниками є творчим процесом, що сприяє обміну знаннями та досвідом, допомагає дійти однієї думки з визначеної проблеми, прийняти спільне продумане всіма учасниками рішення з того чи іншого напрямку роботи вчителя.

Проектна діяльність – одна із сучасних інноваційних форм методичної роботи. У формі проєкту можна спланувати роботу колективу закладу над науково-методичною темою. Адже практичною цінністю проєктування є його зорієнтованість на конкретний кінцевий результат, що також і є метою роботи над науково-методичною темою закладу. Саме методичні проєкти спрямовані на підвищення професійних компетентностей та творчого потенціалу кожного педагога. Наприклад: проєкт «Формування інформаційно-комунікативної культури вчителя» (проєкт із організації методичної роботи); «Творчий педагогічний барометр» (проєкт щодо формування творчого освітнього середовища).

Тимбідлінг (від *англ. Team building* – командотворення) – одна з перспективних моделей корпоративного управління, що забезпечує повноцінний розвиток колективу, включає в себе ряд заходів, спрямованих на згуртування та формування сильної команди, яка успішно досягає будь-яких поставлених завдань.

Кожна школа розробляє свою модель методичної роботи відповідно до запитів та потреб педагогів закладу, які були виявлені під час діагностування. Для успішної реалізації методичної роботи визначено мету, обрано відповідні форми роботи. До початку кожного навчального року в закладі освіти готуємо наказ про організацію методичної роботи в поточному навчальному році. У наказі відображаємо результативність і підсумки роботи за попередній навчальний рік, визначаємо завдання на поточний навчальний рік, головні напрями роботи відповідно до державних документів у сфері освіти, аналізу освітнього процесу, в закладі визначаємо доцільну структуру методичної роботи та складаємо план роботи кожного методичного формування. В закладі освіти слід створити таке інформаційно-освітнє середовище (із використанням хмарних технологій, соціальних мереж), щоб постійно інформувати вчителів із питань сучасних трендів в освіті, успішних практик педагогів, педагогічних відкриттів, альтернативних думок, дискусій щодо питань організації освітнього процесу тощо.

Методична робота в закладі освіти має бути побудована на принципі системності колективної, групової, індивідуальної роботи вчителів над підвищенням своєї науково-теоретичної підготовки та практичної, професійної майстерності.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р.
2. Розпорядження кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року №988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року».
3. Методичні рекомендації щодо організації і проведення методичної роботи з педагогічними кадрами в системі післядипломної педагогічної освіти (Лист МОНУ № 1/9 – 318 від 03.07.2002 р.).
4. Положення про методичний кабінет середнього закладу освіти (Наказ МОНУ № 385 від 28.10.1997 р.).
5. Положення про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів (Наказ МОНУ № 601 від 20.07.2004 р.).
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 5 липня 2024 року № 796 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти “Нова українська школа” у 2024 році».
7. Наказ Міністерства освіти і науки України від 20 вересня 2024 року № 1349 «Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти».

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ З ПЕДАГОГІЧНИМИ КАДРАМИ В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

В умовах реформування національної системи освіти в Україні винятково важливого значення набуває систематична робота з підвищення кваліфікації педагогічних працівників у системі післядипломної педагогічної освіти. Головна її мета – допомога педагогічним кадрам в реалізації актуальних завдань розвитку, вдосконалення і підвищення професійної майстерності та рівня психологічної підготовки педагогічних кадрів; активізація творчого потенціалу; формування здатності до швидкої адаптації в умовах, що постійно змінюються в зв'язку з переходом на новий зміст і 12-річний термін здобуття повної загальної середньої освіти. Реалізується вона різними шляхами, але основним є організація і проведення на належному рівні методичної роботи з педагогічними кадрами.

Методична робота – важлива складова післядипломної педагогічної освіти, що має цілісну систему дій і заходів, спрямованих на підвищення кваліфікації та професійної майстерності кожного педагогічного працівника, розвиток творчого потенціалу педагогічних колективів навчальних закладів, досягнення позитивних результатів навчально-виховного процесу. Вона має ґрунтуватися на сучасних досягненнях психолого-педагогічної науки з урахуванням досвіду діяльності педагогів і конкретного аналізу результатів навчально-виховного процесу.

Участь у методичній роботі має бути професійним обов'язком кожного педагогічного працівника, у тому числі керівників, дошкільних, середніх загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів.

I. Основні завдання і зміст методичної роботи

Основні завдання і зміст методичної роботи з педагогічними працівниками дошкільних, загальних середніх та позашкільних навчальних закладів охоплюють такі напрями:

1) аналіз умов забезпечення психофізичного здоров'я дітей та учнів, стану викладання предметів і навчальних курсів, підготовка рекомендацій щодо приведення їх у відповідність до державних стандартів освіти;

2) створення організаційних умов для безперервного вдосконалення фахової освіти і кваліфікації педагогічних працівників, підвищення їхньої психологічної компетентності;

3) організація вивчення якості забезпечення навчально-виховного процесу кадрами з відповідною педагогічною освітою;

4) керівництво роботою методичних об'єднань та координація їхньої діяльності;

5) проведення методичних заходів, спрямованих на розвиток творчих можливостей педагогів, вивчення, узагальнення і поширення педагогічного досвіду;

7) залучення педагогів до науково-дослідної роботи в статусі методистів-кореспондентів відповідних кафедр регіональних інститутів післядипломної педагогічної освіти;

8) апробація та введення нових освітніх технологій та систем;

9) створення умов для збереження, систематичного поповнення та ефективного використання методичного фонду літератури, аудіо- та відеоматеріалів;

10) координація змісту методичної роботи зі змістом діяльності методичних і науково-методичних установ регіону.

II. Організація методичної роботи

Методична робота з педагогічними працівниками реалізується в основному через традиційні колективні (масові, групові) та індивідуальні форми її організації. До **колективних форм** належать: методичні об'єднання, творчі майстерні педагогів, постійно діючі проблемні семінари, школи, в тому числі молодого спеціаліста, творчі мобільні та динамічні групи, педагогічні читання, науково-практичні конференції, педагогічні виставки, конкурси тощо.

Основною організаційною формою колективної (групової) методичної роботи в системі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів залишаються **методичні об'єднання**, головною функцією яких є ознайомлення педагогів із сучасним станом і перспективами розвитку дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, досягненнями вітчизняної та зарубіжної педагогічної і психологічної науки, перспективним педагогічним досвідом, оновлення і поглиблення знань педагогічних працівників зі спеціальності та суміжних дисциплін, постійне підвищення їхнього загальнокультурного рівня.

Методичні об'єднання створюються за наявності не менш як трьох спеціалістів одного фаху або одного професійного спрямування в межах певної спеціальності за територіальною ознакою (шкільні, міжшкільні, кущові, районні, міські), за типами шкіл, навчальними предметами, їхніми циклами тощо на базі середніх загальноосвітніх шкіл I-III ступенів, дошкільних і позашкільних навчальних закладів, які мають висококваліфікований склад педагогічних кадрів, досвідчене керівництво закладу, належну навчально-матеріальну базу.

Члени методичного об'єднання відкритим голосуванням обирають із досвідчених учителів (учителів-методистів, старших учителів) на два роки керівника (голову).

Залежно від актуальності питань, що розглядаються, умов, в яких працюють об'єднання, у навчально-виховних закладах їх засідання можуть проводитися

щомісяця або щокварталу, а районні (міські) – тричі на рік: у серпні – під час роботи серпневих конференцій, у січні та червні – після закінчення відповідно I і II семестрів поточного навчального року.

Індивідуальні форми методичної роботи охоплюють наставництво, стажування, консультування, відвідування занять і позакласних заходів, дистанційне навчання, самоосвіту тощо.

Останнім часом поширення набули **нетрадиційні форми** організації методичної роботи, в тому числі кафедри, авторські школи, творчі студії, методичні фестивалі, круглі столи, аукціони педагогічних ідей, а також аналоги популярних сучасних радіо- і телепередач, які значною мірою урізноманітнюють співпрацю методистів і педагогічних працівників у справі підвищення їхньої кваліфікації та педагогічної майстерності.

Треба зазначити, що за всієї різноманітності форм організації методичної роботи вирішити багатопланові завдання підвищення кваліфікації педагогічних кадрів можна лише через створення оптимальної системи методичних заходів та надання педагогам права вільного вибору тих форм, які максимально враховують їхні потреби, запити та інтереси.

III. Проведення методичної роботи

У процесі методичної роботи можуть використовуватися як **традиційні**, так і **нетрадиційні форми та методи**: засідання, ділові педагогічні ігри, лекції, лекції-консультації, доповіді, практичні заняття, мозкові штурми, фокус-групи, тренінги, диспути, огляд та обговорення навчально-методичної літератури, участь педагогів у підготовці і проведенні масових заходів (педагогічних читань, науково-практичних конференцій, семінарів, виставок, конкурсів тощо), робота над науково-методичною темою (проблемою) тощо.

З огляду на склад шкільних, міжшкільних і кущових методичних об'єднань (кафедр) зміст роботи повинен мати переважно **навчально-методичний** характер. На їхніх засіданнях повинні розглядатися нормативно-правові документи щодо організації навчально-виховного процесу в закладах освіти, актуальні проблеми методики викладання шкільних дисциплін, проведення навчально-виховних занять у дошкільних та позашкільних закладах, позакласних заходів тощо.

Крім того, члени методичних об'єднань (кафедр) мають ознайомлюватися з методикою вивчення складних тем навчальних програм, розглядати матеріали моніторингу навчально-виховного процесу, рівень і якість загальноосвітньої підготовки школярів, обмінюватися досвідом, проводити огляди навчально-методичної літератури, педагогічної преси тощо.

У процесі методичної роботи необхідно практикувати **ділові педагогічні ігри**, які є активними формами вільного професійного самовияву педагогів, що реалізується шляхом розігрування педагогічних ситуацій, наближених до реальних. Ділові ігри, як свідчить практика, допомагають наблизити навчання в методичних об'єднаннях і на кафедрах до педагогічної практики. Це стимулює учасників гри до

переосмислення аналогічних ситуацій, що виникали свого часу в їхній практичній діяльності, та адекватно оцінити їх.

Поширеною формою в системі методичної роботи є **лекція** – систематичний, послідовний виклад науково-теоретичного або навчального матеріалу, що стосується певної проблеми, теми, розділу окремих дисциплін або курсів. Також можуть проводитися **лекції-консультації**, які мають, як правило, настановчий характер і готують педагогів до самоосвітньої роботи у період між засіданнями методичного об'єднання (кафедри), формують у них уміння самоаналізу власної педагогічної діяльності. Одним із важливих аспектів проведення лекції-консультації є введення до них завдань на **моделювання конкретних ситуацій**, які можуть виникати в практичній діяльності педагогічних працівників.

У процесі роботи методичних об'єднань (кафедр) належна увага має приділятися **заслуховуванню й обговоренню доповідей**, які повинні не зводитися до спрощеного переказу відомих фактів і явищ, а містити виклад матеріалу на високому теоретичному рівні, що відповідає сучасному розвитку тієї чи іншої галузі знань, достовірну інформацію, аргументовані висновки і положення.

Важливу роль у проведенні методичної роботи треба відводити **практичним заняттям**, під час яких детально розглядаються окремі теоретичні положення і формуються вміння та навички їх практичного застосування.

Під час проведення методичної роботи мають застосовуватися різноманітні **види індивідуальної роботи** з педагогами, спрямовані на практичну їх підготовку. Йдеться, насамперед, про допомогу педагогічним працівникам у підготовці до проведення навчальних занять, а також позакласних заходів, планування роботи, оформлення шкільної документації, доборі текстів письмових робіт для тематичного оцінювання навчальних досягнень учнів тощо.

Однією з найпоширеніших і досить ефективних форм навчально-методичної роботи є **відвідування уроків і позакласних заходів**, спрямованих на обмін досвідом та його поширення, колегіальну взаємодопомогу в роботі.

Особливого значення для педагогічних працівників в сучасних умовах набувають огляди і обговорення педагогічної літератури, книг, періодичних видань, а також теле- і радіопередач на педагогічну тематику. Це дає можливість своєчасно привернути увагу педагогів до проблем, які найбільше хвилюють громадськість, залучити їх до дискусій щодо можливих шляхів розв'язання.

Разом з тим, усі ці заходи не можуть повністю розв'язати всіх проблем підвищення кваліфікації педагогічних кадрів без належно організованої самоосвіти. Необхідно, щоб керівники навчальних закладів активно сприяли цьому процесу, надавали педагогам постійну допомогу, створювали необхідні умови щодо вдосконалення їхньої педагогічної майстерності. В роботі з педагогічними працівниками перевагу треба надавати формам і методам, які дають можливість виявляти і формувати лідерські якості, вміння працювати в команді, проявляючи ініціативу і наполегливість у вирішенні тих чи інших питань.

IV. Планування методичної роботи

План методичної роботи складається на поточний навчальний рік і спрямовується на поліпшення науково-теоретичної, методичної та практичної підготовки педагогічних кадрів закладу або регіону.

У ньому мають бути відображені результативність і підсумки методичної роботи за попередній навчальний рік, зокрема, стан виконання навчальних програм, рівень і якість навчальних досягнень учнів тощо.

План має містити завдання методичного об'єднання на поточний навчальний рік, основні напрями його роботи, що впливають із завдань розбудови національної системи освіти, аналізу стану навчально-виховного процесу і стану освіти в навчальному закладі або регіоні, а також перелік засідань об'єднання, складений за такою формою:

№ з/п	Тематика засідань	Форма	Методи	Дата	Місце	Відповідальний за проведення	Примітка

План методичного об'єднання (кафедри) може бути складений також за **блочно-модульним принципом**, що містить три напрями (блоки) його діяльності: пізнавальну, тематичну та узагальнюючу.

Плани методичної роботи з педагогічними кадрами та їх реалізація, як і вся система заходів методичного характеру в системі післядипломної педагогічної освіти, мають бути максимально спрямовані на формування професійно-педагогічної та соціально-психологічної культури педагогів, розширення і поглиблення знань, продукування ними нових педагогічних ідей, технологій навчання та виховання в сучасних умовах.

УПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ФОРМ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ З ПЕДАГОГІЧНИМИ КАДРАМИ

Нова парадигма освіти визначає нові змістовно-ціннісні орієнтири освітнього процесу. Основним завданням освітнього процесу вже є не просто надання людині певної суми знань, а її розвиток, становлення особистості, формування мотивації до самонавчання та навичок саморозвитку, самоактуалізації. Сучасна методична система вимагає на лише формування педагогічної майстерності, що спрямована на вдосконалення знань, умінь і навичок педагога, а й створення умов для реалізації особистісних функцій педагога, для підвищення рівня його професійно-особистісного саморозвитку, готовності до упровадження інновацій, створення індивідуально-авторської педагогічної або методичної систем.

Система методичної роботи в закладі – це частина роботи з педагогічними кадрами, частина роботи з підвищення професійної майстерності педагога, бо творчого учня може виховати лише творчий учитель, який сам є особистістю. Головним у методичній роботі є надання реальної, дієвої допомоги вчителям у процесі розвитку їхньої майстерності як сплаву професійних знань, навичок і умінь.

Про колектив закладу можна сказати: «Це сплав молодості, мудрості і досвіду». Серед 36 педагогічних працівників закладу 14 учителів-методистів, 4 – старших учителів, 5 – лауреати щорічної обласної премії імені Софії Русової, 8 – нагороджені знаком «Відмінник освіти України», 2 – нагороджені нагрудним знаком «Василь Сухомлинський», 1 – заслужений працівник освіти України. Поряд з висококомпетентними професіоналами працюють молоді вчителі, які привносять в освітній процес закладу креативність і творчість. У нашому навчальному закладі започаткована традиція проведення методичних сесій молодих учителів для популяризації їх перших методичних знахідок, ідей та інновацій. Професійний успіх – це те, що є внутрішньою траєкторією професійного зростання наших учителів, а тому серед переможців обласного етапу Всеукраїнського конкурсу професійної майстерності «Учитель року» – наш учитель, Калайда С.М., учитель трудового навчання, а також 11 лауреатів цього конкурсу в різних номінаціях. Свідченням успішного проходження сертифікації педагогічних працівників відповідно до професійного стандарту «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти» є видані сертифікати Українського центру оцінювання якості освіти двом учителям початкових класів ліцею у 2020 та 2023 роках.

Відомо, що існують різні моделі методичної роботи в закладах освіти, і це добре: хтось використовує готові, хтось розробляє свої, виходячи із специфіки

освітнього закладу. У кожній школі – неповторний педколектив, свої особливі традиції, можливості. За умови використання стандартних моделей, які не враховують цих складових, результативність роботи буде порівняно невисокою: якщо людина робить не те, що треба, вона отримує не те, що хоче. Тільки творчий підхід допомагає організувати ефективну методичну роботу школи. Уже протягом двадцяти років наш заклад є стартовим майданчиком для добрих починань і злетів кожного учасника освітнього процесу – учителя і учня. Виходячи з цих позицій, ми й намагаємося будувати методичну роботу в ліцеї, ставлячи за мету надання вчителям конкретної допомоги в підвищенні професійного рівня.

Всю методичну роботу в ліцеї плануємо і проводимо на діагностичній основі. У ході планування методичної роботи особливе значення надаємо вивченню не лише результатів навчання й виховання учнів, а й усебічному оцінюванню особистісних рис і професійних компетентностей учителя. Всі педагоги ліцею, заповнюючи діагностичні анкети наприкінці навчального року, вказують ті проблеми, у вирішенні яких відчувають труднощі та потребують допомоги. Запровадження методики діагностування дає змогу вже на початку нового навчального року ознайомитися з рівнем методичної кваліфікації кожного учителя та з'ясувати, які форми методичної роботи найдоцільніші для конкретного учителя. Аналіз діагностичних анкет, спостереження за навчальними заняттями, позакласними заходами, бесіди виявляють, як правило, різні групи педагогів (за ступенем професійної майстерності):

- ті, хто досягає високих показників у роботі;
- ті, хто хоче більшого, але має труднощі у реалізації поставлених завдань;
- ті, хто працює формально, не виявляє зацікавленості результатами своєї праці;
- вчителі, які розпочинають трудову діяльність.

Шляхом аналізу результатів діагностування вчителів моделюється структура, зміст і форми методичної роботи на навчальний рік. Як правило, керування методичною роботою в ліцеї здійснює методична рада. У системі загальноліцейної роботи реалізуємо як групові, колективні, так і індивідуальні форми роботи. Головним у роботі методичних формувань ліцею є робота над реалізацією науково-методичної проблеми закладу, організація самоосвітньої діяльності вчителів, вивчення і впровадження інноваційного педагогічного досвіду.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 19.01.2017 року №79 «Про проведення всеукраїнського експерименту за темою «Теоретико-методологічні засади моделювання розвитку авторських шкіл» на базі закладів загальної середньої освіти, у закладі від вересня 2018 року до серпня 2021 року здійснювалась експериментальна робота всеукраїнського рівня з теми «Теоретико-методологічні засади моделювання розвитку авторських шкіл». Неодноразово представники ліцею брали участь у засіданнях комісій з питань інноваційної діяльності та експериментальної роботи з проблем виховання, розвитку дітей та

учнівської молоді у закладах загальної середньої освіти Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України. Уся методична робота ліцею концентрується навколо науково-методичної проблеми «Формування життєвих компетентностей учнів в умовах реалізації моделі «Школа життєствердження». Робота над реалізацією цієї проблеми була розпочата у вересні 2021 року.

Одним із структурних підрозділів методичної роботи є організаційні об'єднання – методичні спільноти учителів споріднених предметів. На даний час учителі закладу об'єднані у чотири спільноти: учителів суспільно-гуманітарних дисциплін, учителів природничо-математичних дисциплін, учителів художньо-естетичних дисциплін, учителів підготовчого відділення. Методичні спільноти планують свою роботу відповідно до загальноліцейної науково-методичної проблеми, проводять показові засідання, предметні тижні, творчі звіти, організовують позакласну роботу з предметів та роботу із здібними та обдарованими учнями. Основні напрями діяльності спільнот:

- співпраця з науковцями;
- організація роботи з обдарованими учнями;
- здійснення експертизи підручників;
- проведення позакласної роботи;
- здійснення експериментальної роботи.

Творчий звіт спільноти – це комплекс навчально-виховних заходів, спрямованих на розвиток творчості учителя і учня, проводиться раз на п'ять років, учасниками є усі члени об'єднання. Передбачає проведення показових уроків, показового засідання спільноти, виставок учительської та учнівської творчості, об'єднаних спільною методичною темою, а також проведення виховного заходу за участю учнів та учителів.

З метою подальшого вдосконалення навчально-методичної діяльності, пошуку ефективних форм і методів методичної роботи, підвищення професійної майстерності вчителів у закладі організовано роботу навчально-методичного центру (НМЦ). Центр створено на базі методичного кабінету для координації діяльності методичних відділів – мобільних об'єднань, склад яких визначається на діагностичній основі. У цьому навчальному році при НМЦ організовано діяльність таких методичних відділів:

- відділ становлення та розвитку учителя (молоді вчителі);
- відділ самовдосконалення педагога (учителі, які атестуються);
- відділ упровадження педагогічних ідей С.Ф. Русової (учителі початкових класів, фізичної культури, географії, образотворчого мистецтва);
- відділ з упровадження нового Державного стандарту початкової освіти;
- відділ з упровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти;
- відділ психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами.

Крім методичних відділів при НМЦ організовується робота фокус-груп з тем:

- «Формування предметних компетентностей учнів на уроках через упровадження ІКТ-технологій»;
- «НУШ як середовище формування життєвих компетентностей молодших школярів»;
- «Сучасні підходи до оцінювання результатів навчальної діяльності учнів початкових класів в умовах становлення НУШ»;
- «Підвищення мотивації учнів до вивчення предметів природничо-математичного циклу через упровадження STEM-методів в освітній процес»;
- «Розвиток творчих здібностей молодших школярів засобами гри у ГПД в контексті ідей С. Ф. Русової».

Методичні відділи, фокус-групи мають змінний склад. У міру виконання поставлених завдань вони реорганізуються, на їх місці створюються інші.

Працюючи над реалізацією індивідуальних науково-методичних тем, вчителі мають можливість досліджувати проблеми, працюючи у методичних відділах, творчих групах та парах створених при навчально-методичному центрі закладу. Реалізацію обраної теми педагоги здійснюють шляхом підготовки методичних та дидактичних посібників, захисту проєктів, підготовки матеріалів до друку у фахових виданнях та розміщення на інтернет-сайтах.

Кожен учитель, член будь-якої методичного утворення, складає індивідуальну програму роботи над обраною темою, у якій обов'язково зазначається мета, завдання, шляхи їх реалізації та кінцевий результат: розробки уроків, узагальнені матеріали, методичні посібники або рекомендації, комп'ютерні презентації, друк у фахових виданнях тощо.

Упродовж навчального року члени методичних відділів демонструють результати своєї роботи в нетрадиційній формі: декада наставника, методична сесія молодих учителів, презентація напрацювань молодих учителів, методична декада учителів, які атестуються, самопрезентація учителів, які атестуються, методичний марафон. Уже традицією стало проведення у травні фестивалю педагогічних ідей, на якому всі учителі представляють свою роботу над індивідуальною науково-методичною темою.

Основна база для організації всіх форм методичної роботи й самоосвіти педагогічних працівників – методичний кабінет ліцею, який є творчою лабораторією. Там зосереджена картотека інноваційного досвіду закладу, відеотека з записами уроків учителів та засідань педагогічних рад, картотека з усіх розділів педагогіки, комплекти фахових та методичних журналів. Створена комп'ютерна каталогізація матеріалів кабінету.

У кожного вчителя закладу є «досьє успіхів», у якому відбивається все цікаве і гідне з того, що відбувається в його житті. Таким досьє є портфоліо вчителя. Головне призначення його – продемонструвати найбільш значущі результати

практичної діяльності та оцінити професійні компетентності вчителя. Проте, найважливішим для нашого закладу є формування колективу, команди. Тільки тоді, коли ти розумієш і тебе розуміють, підтримують, можна творити, досягати успіху.

Новими гранями відсвічує вчитель як особистість під час самопрезентації в період проходження атестації. Ми бачимо не просто вчителя, колегу, а й особистість неординарну, із своїм особливим світом захоплень. Самопрезентації проходять у формі музичного, поетичного салону, драматичних та лялькових вистав. Здружують колектив поїздки в театр, екскурсії, вечори поезії. Великої популярності набуває проєкт «Дві зірки». Є у нас учительський вокальний ансамбль «Журавки» і театральний колектив «Колорит».

Провідний педагогічний принцип – єдність теорії і практики, науки і практики. Співпраця з вищими навчальними закладами, освітніми установами, громадськими організаціями – одна із форм науково-методичної роботи, що відіграє важливу роль у підвищенні професійної майстерності учителя. Протягом кількох років заклад був учасником регіонального методичного проєкту «Науково-методичне забезпечення здоров'язбережувального освітнього середовища в рамках підготовки концепції Нової української школи» у співпраці з кафедрою дошкільної та початкової освіти Національного університету «Чернігівський колегіум імені Т. Г. Шевченка». Заклад є учасником регіонального проєкту «Методика вивчення ліричних творів у курсі української літератури старшої школи у взаємозв'язку з музичним мистецтвом» спільно з кафедрою філологічних дисциплін та методики їх викладання ЧОППО імені К. Д. Ушинського. Це спонукає вчителів закладу до активної науково-педагогічної (або методичної) діяльності. Силами вчителів української мови та літератури у співпраці з науковцями упорядковано посібник, що містить матеріали до вивчення літератури рідного краю «Поліське гроно», збірки віршів поетів – початківців гімназії, твори переможців щорічного мовно-літературного конкурсу «Симфонія рідного слова».

Основою реалізації Програми духовного розвитку особистості в Ріпкинському ліцеї є діяльність обласного Центру по впровадженню педагогічних ідей С. Ф. Русової – видатної педагогині, громадської діячки, засновниці української національної школи, автора багатьох підручників, педагогічних праць. Діяльність Центру не обмежується лише підвищенням якості освітнього процесу, тут зосереджується робота по пропаганді педагогічної і творчої спадщини С. Ф. Русової. З метою забезпечення методичного супроводу діяльності Центру налагоджена тісна співпраця з науковцями.

Уже стало традиційним проведення на базі Центру педагогічних читань, науково-практичних конференцій, круглих столів, усних журналів. Проводяться «Софіїні зустрічі», «Софіїні діалоги», літературно-мистецькі свята і фестивалі, ведеться науково-дослідницька робота. Кращі педагоги району нагороджуються премією ім. Софії Русової. Серед педагогів закладу п'ятеро – лауреати щорічної обласної премії імені Софії Русової.

На базі Центру проведено засідання творчої групи керівників закладів загальної середньої освіти з проблеми «Модель авторської школи «Школа життєстверджуючої педагогіки Софії Русової» як одна з форм Нової української школи» (жовтень, 2019 року) та засідання громадської організації «Асоціація освітян імені Софії Русової», у рамках засідання проведено круглий стіл «Розвиток концепції національної освіти Софії Русової в сучасних умовах» (лютий 2020 року). У 2021 році проведено Четверту Всеукраїнську науково-практичну онлайн-конференцію «Софія Русова – предтеча Нової української школи», педагогічні читання «Актуальність поглядів Софії Русової у сучасній освіті». У лютому 2023 року педагоги закладу стали учасниками круглого столу «Трансформація педагогічних ідей Софії Русової в оновлення української школи».

Дослідницька діяльність здійснюється завдяки професійній майстерності педагогів. З метою створення умов для стійкого розвитку особистості та професійної самореалізації педагогів педагогічний колектив закладу іде шляхом побудови інноваційного освітнього середовища. У ліцеї постійно проводиться робота щодо упровадження в освітній процес сучасних інформаційних технологій та забезпечення закладу мультимедійною технікою. Інформаційно-комунікаційні технології застосовуються при вивченні усіх предметів. Серед педагогів закладу є переможці та учасники Всеукраїнського конкурсу на кращу розробку мультимедійного уроку з природничих дисциплін. Учителі закладу працюють над пошуком та відбором обдарованих дітей, створюють освітнє поле і комфортні умови для інтелектуального, духовного, морального та естетичного розвитку учнів, опрацьовують ефектні моделі для роботи з обдарованими дітьми, створюють систему стимулювання обдарованості.

Вміння використовувати власний досвід та знання, а також досвід та здобутки української освіти допомагає у пошуку нових шляхів розвитку ліцею. Для педагогічного колективу закладу розвиток успішної особистості учнів має пріоритетне значення, оскільки це сприяє формуванню національної еліти України.

Результативною є робота закладу щодо публікацій педагогів у фахових виданнях, методичних рекомендацій, що були затверджені на засіданні науково-методичної ради ЧОШПО імені К.Д. Ушинського.

Перелік методичних рекомендацій, що пройшли експертизу науково-методичної ради ЧОШПО імені К. Д. Ушинського і рекомендовані для використання педагогічними працівниками в практичній діяльності :

2020 рік – «Формування ключових компетентностей учнів через систему інтегрованих уроків при організації освітнього процесу в початковій школі», матеріали з досвіду роботи вчителя початкових класів Кравченко С.П., (протокол №1 від 03.03.2020 р.).

2022 рік – «Упровадження елементів STEM – технологій в процесі навчання біології як засіб формування ключових компетентностей учнів», матеріали з досвіду роботи вчителя біології Данич М.В., (протокол №2 від 27.10.2022 р.).

2023 рік – «Медіаосвіта на уроках історії як засіб розвитку творчої активності учнів старшої школи у контексті педагогічних ідей Софії Русової», матеріали з досвіду роботи вчителя історії Дебелої Т.В., (протокол №1 від 23.02.2023 р.).

2023 рік – «Психологічний супровід першокласників у період адаптації до навчання у НУШ», матеріали з досвіду роботи практичного психолога Колесник Г.В., (протокол №1 від 23.02.2023 р.).

Публікації у фахових виданнях:

Корж Н.М.

- урок української мови у 8 класі // журнал «Педагогічні обрії»/ Ч./2022/№1
- урок української літератури з теми «Любов Пономаренко «Гер переможений»: наскрізне гуманістичне забарвлення новели // журнал «Вивчаємо українську мову та літературу»/ 2018/№12 (448)

Вовк О.М.

- заняття факультативу з курсу «Стилістика української мови» //журнал «Педагогічні обрії»/Ч./2020/№1
- сценарій свята «Багатогранність таланту Т. Шевченка» //журнал «Педагогічні обрії»/Ч./2020/№1

Шульга Н.І.

- розробка уроку у 5 класі «Розв'язування рівнянь з десятковими дробами»// журнал «Математика в школах України»/ 2019/№31-33

Могильна Н.М.

- розробка уроку «Безпечне користування Інтернетом. Критичне оцінювання інформації, отриманої з Інтернету»// журнал «Інформатика в школі»/ 2019/№3

Соловей В.В.

- розробка уроку з географії для 10 класу «Особливості галузевої структури господарства Китаю. Галузі міжнародної спеціалізації»// збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції Центру прогресивної освіти «Генезум»/Рівне/ 2023

Данич М.В.

- розробка уроку біології для 7 класу «Покритонасінні рослини» // збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції Центру прогресивної освіти «Генезум»/Рівне/ 2023
- сценарій позакласного заходу «Я вдячна богам за маму»// журнал «Класному керівнику: усе для роботи»/2019/№1

Дебела Т.В.

- з досвіду роботи «Медіаосвіта в контексті ідей Софії Русової» //науково-методичний журнал «Педагогічні обрії»/ Ч./ 2023/№1(124)

Колесник Г.В.

- з досвіду роботи «Педагогічний супровід першокласника до навчання у НУШ» // «Педагогічні обрії» /Ч./ 2023/№ 1(124)

Активну участь педагоги закладу беруть у методичних заходах міжнародного та всеукраїнського рівня:

1. *Корж Н.М., Могильна Н.М.* – XIII європейський освітянський тур ВГУ (Відроджені гімназії України) з теми «Система середньої освіти Швейцарії» /16 - 22 грудня 2019 року
2. *Данич М.В., Савчук І.О.* – Всеукраїнський онлайн семінар-практикум «Сучасні методи навчання у процесі викладання біології» /24-26 лютого 2021 рік, м. Київ
3. *Костенок І.М.* – Всеукраїнський семінар-тренінг з іншомовної освіти на тему «Сучасні інноваційні методики та використання інформаційних технологій при вивченні англійської, німецької і польської мов в закладах середньої освіти Львова» /26-28 лютого 2020 року, м. Львів
4. *Корж Н.М.* – Міжнародна конференція «Школа 2030 в Латвії і Нова українська школа – стратегія розвитку»/27-28 лютого 2020 року, м. Рига
5. *Гарус С.О.* – Всеукраїнська науково-практична конференція «Нова українська школа: виклики сьогодення і перспективи майбутнього»/ 5 серпня 2020 року, м. Суми

Педагоги закладу беруть активну участь у таких проєктах:

- Всеукраїнський освітній проєкт «Відкривай Україну» (2018 – 2020);
- Всеукраїнський проєкт «Healthy Schools» заради здорових і радісних школярів» (2019 – 2020 р.р.);
- Польсько-український проєкт «Польсько-українська молодіжна академія самоврядування 2020»;
- Всеукраїнський освітній проєкт «Розширення мережі інтерактивних парламентських просвітницьких осередків для учнів молодшої та середньої школи» за ініціативи ГО «Об'єднання «Агенція розвитку освітньої політики», 2021 рік;
- Регіональний онлайн-проєкт «Активна позиція мого регіону. Очима дітей», 2023 рік;
- Міні-ініціатива «Центр психологічної підтримки «United 4 Safety» за сприяння Програми розвитку ООН в Україні та фінансової підтримки Євросоюзу, наданих в межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру, 2023 рік.

Серед загальноліцейних щорічних проєктів виокремлюємо такі:

- «Плакаємо здоров'я дитини»;
- Обдарована дитина;
- 100 днів країною знань;
- Різдвяні зустрічі;
- Школа розвитку майбутнього першокласника;
- Ватра дружби;
- День самоврядування;
- Вернісаж творчих особистостей;
- Ліцей має талант;
- інтелектуальний турнір «Поліський візерунок»;
- Ніч науки;
- Пікнік наук;
- Інтелектуальний турнір на кубок директора ліцею «КРОКС»;
- День без уроків;
- Древо роду.

Результативність участі здобувачів ліцею в олімпіадах, МАН:

Конкурс	Навчальний рік	Районний етап	Обласний етап
<i>Всеукраїнські учнівські олімпіади з навчальних предметів</i>	2018 - 2019	I місце – 25 учнів II місце – 17 учнів III місце – 9 учнів	диплом II ст. – 3 учні диплом III ст. – 5 учнів
	2019 - 2020	I місце – 26 учнів II місце – 15 учнів III місце – 12 учнів	диплом I ст. – 1 учень диплом II ст. – 2 учні диплом III ст. – 5 учнів
	2020 - 2021	-----	-----
<i>Всеукраїнський конкурс-захист науково-дослідницьких робіт у МАН</i>	2020 - 2021	I місце – 3 учні	диплом II ст. – 1 учень диплом III ст. – 1 учень учасник – 1 учень
	2021 - 2022	I місце – 2 учні	диплом I ст. – 1 учень диплом III ст. – 1 учень

	2022 - 2023	I місце – 2 учні	диплом II ст. – 1 учень диплом III ст. – 1 учень
<i>Всеукраїнський конкурс учнівської та студентської молоді імені Т.Г.Шевченка</i>	2020 - 2021	I місце – 3 учні II місце – 3 учні	учасники – 2 учні
	2021 - 2022	I місце – 1 учень II місце – 1 учень	-
	2022 - 2023	I місце – 4 учні II місце – 2 учні	учасник – 1 учень

Вміння використовувати власний досвід та знання, а також досвід та здобутки української освіти допомагає у пошуку нових шляхів розвитку ліцею. Для педагогічного колективу закладу розвиток успішної особистості учнів має пріоритетне значення, оскільки це сприяє формуванню національної еліти України.

ПЛАН ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗАСІДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ РАДИ З ТЕМИ

«Роль педагогічних ідей С. Русової у формуванні ключових компетентностей учнів»

«Ключові компетентності й наскрізні вміння
створюють «канву», яка є основою для основою
для успішної самореалізації учня
– як особистості, громадянина, фахівця»
(*Концепція Нова українська школа*)

Мета і завдання:

- підвищення професійної компетентності учителя для впровадження основних положень Концепції Нової української школи і педагогічних ідей Софії Русової;
- сприяння усвідомленню педпрацівниками необхідності самовдосконалення і прагнення до особистісного і професійного зростання;
- аналіз освітнього процесу закладу з питання формування учнівських компетентностей;
- визначення перспективи роботи педагогічного колективу з формування в учнів ключових компетентностей.

Етапи підготовки до педради:

I етап – теоретичний (III – IV тиждень жовтня)

- підбір і аналіз літератури по визначеній темі;
(заступники директора з НВР, бібліотекар)
- складання робочого плану педради, визначення питань для обговорення;
(заступник директора з НВР)
- формування творчих груп за ознакою їх причетності, компетентності, досвіду роботи щодо даного питання;
(директор ліцею, заступник директора з НВР)

II етап – аналітичний (I – II тиждень листопада)

- добір і систематизація теоретичного матеріалу з даної теми;
(керівники творчих груп)
- відвідування уроків з визначеної теми;
(заступники директора)
- розробка пам'яток, роздаткового матеріалу, презентацій;
(керівники творчих груп)
- анкетування і обробка результатів;
(практичний психолог)
- розробка проєкту рішення педради;
(заступники директора з НВР)

III етап – практичний (IV тиждень листопада)

- проведення засідання педагогічної ради;
- прийняття ухвали педагогічної ради.

План проведення заключного засідання педагогічної ради

Форма проведення: методичний ринг (форма методичної роботи, яка сприяє вдосконаленню знань, дає можливість виявити загальну ерудицію та обізнаність педпрацівників із темою; це змагання різних методичних ідей щодо реалізації однієї й тієї ж проблеми. Під час методичного рингу вирішується серія теоретичних і практичних завдань, розробляються методичні рекомендації щодо впровадження новаторських методик або знахідок педагогів, визначаються шляхи реалізації обговорюваної проблеми).

I. Організаційна частина

1. Оголошення теми, мети і завдань педагогічної ради.
(Директор ліцею)
2. Інтерактивна вправа «знайди відповідність»: учасникам педагогічної ради пропонується за характеристиками компетентностей, відповідно до Концепції Нової української школи, назвати їх.

II. Презентація матеріалів із питання «Роль педагогічних ідей С. Русової у формуванні ключових компетентностей учнів».

(заступник директора з НВР)

III. Представлення результатів роботи творчих груп.

Питання для обговорення:

1. Життєва мета здобувачів освіти ліцею: психологічний аналіз.
(практичний психолог)
2. Формування ключових компетентностей молодших школярів, як основа життєствердження особистості.
(учителі початкових класів)
3. Спілкування державною та іноземними мовами як складова ключових компетентностей НУШ.
(учителі-словесники)
4. Перспективні технології формування інформаційно-цифрової компетентності учнів.
(учителі інформатики)
5. Формування компетентностей учнів у природничих науках та математичної грамотності в світлі педагогічних ідей Софії Русової.
(учителі природничих дисциплін)
6. Формування загальнокультурної грамотності учнів: традиційні та інноваційні підходи.
(класні керівники)

IV. Робота експертної групи: (інтерактивна вправа «банк ідей») обговорення презентованих домашніми групами методів, прийомів та технологій, що сприяють формуванню ключових компетентностей учнів в нашому закладі. Учасники групи визначають і пропонують напрямки роботи закладу щодо вирішення даної проблеми.

V. Прийняття ухвали педради.

ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАСІДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ РАДИ З ТЕМИ

*«Педагогічне управління самовихованням
і самореалізацією особистості»*

I. Розминка (заглиблення у тему)

Кожному члену педагогічної ради даємо аркуш паперу і пропонуємо йому: скласти аркуш навпіл та відірвати правий куточок → ще раз скласти аркуш навпіл та відірвати правий куточок → повторити це втретє → розгорнути витинанки, роздивитися, що вийшло в інших.

Запитання: Чиє дві абсолютно подібні витинанки?

Висновок: всі учні, як і витинанки різні, і до кожного потрібен свій підхід у вихованні та навчанні. У теорії та практиці роботи закладів освіти є багато варіантів організації освітнього процесу. Кожен автор вносить у цей процес щось своє, індивідуальне. Виховання не може бути однаковим для усіх.

II. Виступ заступника директора з ВР

Оголошення теми, мети педради:

- підвищення ефективності і результативності роботи педколективу по здійсненню педагогічного управління самореалізацією і самовихованням особистості;
- визначення якостей, необхідних сучасному педагогу і учню.

III. Визначення завдань педради:

а) інтерактивна вправа «вставити пропущені слова», користуючись додатком

«Коли шляхетна людина вчить і виховує, вона ...¹, але не тягне за собою, ...², але не змушує, ...³ шлях, але дозволяє учню йти самому. Оскільки вона ...⁴, а не тягне, вона перебуває у ...⁵ з учнем. Оскільки вона ...⁶, не змушує, навчання дається учню легко. оскільки вона лише ...⁷ шлях, вона надає учню можливість міркування»

Конфуцій

Для довідок: примушує, вказує, спонукає, співпраці, відкриває, веде, злагоді, взаєморозуміння)

Завдання педради:

- виявлення основних, типових недоліків і причин, що їх породжують у роботі над проблемою;
- попередження і виявлення недоліків у освіті учителів щодо педагогічного управління самореалізацією і самовихованням особистості;
- удосконалення і збагачення знань педагогів з визначеної проблеми;

- пошук шляхів удосконалення роботи педагогічного колективу по проблемі.

IV. Групова робота над питаннями: метод «світове кафе»

а) формування груп для першого етапу обговорення. проблем, вибір модератора

Кожна група одержує конверт, на якому зовні записано питання для обговорення. Протягом 5-8 хвилин група має дійти спільного висновку щодо відповіді на нього й написати її на окремому аркуші та вкласти у конверт. Потім конверти переходять до іншої групи (по колу) яка записує свої пропозиції і ставлення по даному питанню, користуючись лише тим, що написано зовні на конверті і знову вкладає у конверт. Які знову йдуть по колу, таким чином усі групи висловлюють своє ставлення до даної проблеми. скільки груп, стільки відповідей вкладають у конверт. Коли конверт повертається до свого «власника», група готує узагальнюючий виступ, який представляє від групи, користуючись планом:

- тезисне викладення думок, виражених у листівках;
- пропозиції щодо їх реалізації;
- зазначення конкретних виконавців.

! На великих аркушах паперу записують у колонки: пропозиції – шляхи реалізації – хто здійснює, вивішують в одному з кутів приміщення, де проходить засідання.

б) виступи представників груп – інтерактивна вправа «кути»

Вчителі діляться на 4 групи, які розташовуються в 4 кутах. Кожна група отримує маркер одного кольору та завдання за 3 хв. проаналізувати подані матеріали на листку у куту і позначити знаком (+) ті пропозиції, над яким треба працювати першочергово. За сигналом групи по колу переходять до іншого кута. так відбувається, доки групи не повернуться до свого кута.

1 кут «Які умови ще необхідно створити у ліцеї для покращення управління самовихованням і самореалізацією особистості?»

2 кут «Які прийоми спонукання до самовиховання і самореалізації, до співпраці з учителем ми ще не використовуємо у своїй роботі?»

3 кут «Які риси (якості) необхідно виховувати нам у себе і в своїх вихованців? Яким чином?»

4 кут «Година спілкування і її роль і місце у педагогічному управлінні процесом розвитку особистості?»

V. Рефлексія, підсумки педради.

VI. Прийняття ухвали педради.

ПЛАН РОБОТИ ФОКУС-ГРУПИ З ПРОБЛЕМИ

«Сучасні підходи до оцінювання результатів навчальної діяльності учнів початкових класів в умовах становлення НУШ»

Склад групи:

- Красківська О.А.– керівник, учитель початкових класів;
 Гарус С.О. – член групи, учитель початкових класів;
 Заровна Н.І. – член групи, учитель початкових класів;
 Кравченко С.П. – член групи, учитель початкових класів.

Мета і завдання:

- опрацювати нові державні нормативні акти щодо оцінювання результатів навчання учнів початкової школи;
- співставити нові стандарти з існуючими, визначити вагомі відмінності;
- розширити знання про критерії оцінювання результатів навчання учнів на різних рівнях навчання та нетрадиційні технології їх оцінки;
- вивчити методики різних форм оцінювання;
- набути навичок практичного застосування різних форм оцінювання;
- здійснити моніторинг результативності впровадження даних форм;
- розробити поради, рекомендації щодо їх застосування.

Тематика засідань

I засідання (жовтень)

1. Соціально-психологічні аспекти оцінювання знань, умінь та навичок учнів різних вікових категорій.
практичний психолог
2. Обговорення та погодження плану роботи творчої групи.
заступник директора з НВР
3. Визначення конкретних завдань членам групи, пріоритетних напрямів у роботі над проблемою.
члени фокус-групи

Робота між засіданнями

1. Опрацювання науково-методичної літератури та державних нормативних документів щодо оцінювання результатів навчальної діяльності учнів у НУШ.
2. Вивчення практичних порад, методичних рекомендацій, досвіду роботи інших закладів освіти по даній проблемі.
3. Складання програм роботи над науково-методичною проблемою.

II засідання (грудень)

1. Педагогічний діалог «Як можна оцінити навчальні досягнення дитини?»:

- Методи і прийоми оцінювання результатів навчання учнів на уроках у початковій школі.

Красківська О.А.

- Формувальне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів на уроках у початковій школі.

Гарус С.О.

2. Аналіз опрацьованої літератури, обмін думками, досвідом роботи з проблеми.

члени фокус-групи

Робота між засіданнями

1. Складання списку літератури з проблеми.
2. Розробка моделі сучасного уроку з використанням елементів технологій оцінювання на основі опрацьованої літератури.
3. Добір дидактичного та методичного матеріалу.

III засідання (лютий)

1. Творчі знахідки педагогів:

- Інструменти формувального оцінювання.

Красківська О.А.

- Критерії підсумкового оцінювання результатів навчання третьокласників.

Кравченко С.П.

2. Аналіз розроблених моделей уроків за обраною технологією оцінювання.

члени фокус-групи

Робота між засіданнями

1. Складання конспектів уроків з використанням обраних методик оцінювання результатів навчання учнів.
2. Презентація моделей уроків з використанням інструментів формувального оцінювання результатів навчання учнів.
3. Підготовка виступів на загальноліцейну конференцію.

IV засідання (травень)

1. Презентація результатів роботи фокус-групи на загальноліцейній конференції.
2. Звіт про впровадження нових форм оцінювання як засобу підвищення ефективності знань учнів.
3. Оформлення та узагальнення власних матеріалів із проблеми.

ПЛАН РОБОТИ МЕТОДИЧНОЇ СПІЛЬНОТИ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Науково-методична проблема спільноти:

Формування в учнів початкових класів основних життєвих компетентностей шляхом поєднання педагогічних ідей С. Ф. Русової та акмеологічних технологій.

Пріоритетні завдання:

- реалізація завдань Державного стандарту початкової освіти в 1-4 класах;
- упровадження інноваційних акмеологічних технологій і традиційних форм організації освітнього процесу;
- створення ситуації успіху для розвитку особистості учня та повноцінного оволодіння всіма компонентами освітньої діяльності;
- формування творчої особистості учня через створення умов для його самовираження і самовдосконалення на основі впровадження педагогічних ідей С. Ф. Русової;
- створення психолого-педагогічних умов для подолання низького рівня навчальних досягнень учнів, формування активності та загальної культури;
- виховання у дітей національної свідомості, навичок здорового способу життя, естетичної культури як провідних компонентів гармонійного розвитку особистості.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ПРОБЛЕМИ учителів методичної спільноти

1. Організація самоосвітньої діяльності третьокласників з метою формування ключової компетентності «уміння вчитися» в контексті педагогічних ідей С. Ф. Русової.
2. Розвиток творчого потенціалу особистості на уроках засобами інтерактивних технологій на основі педагогічних ідей С. Ф. Русової.
3. Реалізація здоров'язберезувальних технологій у початковій школі в контексті ідей С. Ф. Русової та Державного стандарту початкової освіти.
4. Формування ключової комунікативної компетентності молодшого школяра у світлі ідей С. Ф. Русової.
5. Формування у випускника початкової школи математичних знань і способів діяльності через упровадження інтерактивних технологій навчання в контексті реалізації педагогічних ідей С. Ф. Русової.
6. Формування в учнів бережливого ставлення до природи на основі педагогічних ідей С. Ф. Русової.
7. Дотримання принципів природовідповідності в організації освітнього процесу в умовах НУШ у контексті педагогічних ідей С. Ф. Русової.
8. Прийоми, методи і засоби формування національної свідомості учнів початкової школи через призму педагогічних ідей С. Ф. Русової.
9. Методичні прийоми структурування сучасного уроку у початкових класах в умовах становлення Нової української школи.

Тематика засідань методичної спільноти учителів початкових класів

№	Тематика засідання	Дата проведення	Форма проведення	Відповідальний за проведення
	I засідання			
	<p>Тема: «Особливості організації освітнього процесу в початкових класах у 2024-2025 навчальному році»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Погодження плану роботи на навчальний рік. 2. Обговорення напрямів роботи та пріоритетних завдань спільноти. 3. Упровадження пріоритетних завдань Державного стандарту в роботу вчителів, які викладають у 1-4 класах. 4. Обговорення основних напрямів Державного стандарту при викладанні предметів у початкових класах. 5. Консультація психолога «Адаптація учнів до шкільного життя та ходу упровадження Державного стандарту початкової освіти». 6. Обговорення методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу у початковій школі у 2024-2025 н.р., критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів та вимог до ведення класних журналів. 7. Обговорення напрямів роботи по впровадженню педагогічної спадщини С. Ф. Русової в освітній процес. 8. Огляд новинок фахової літератури. 	серпень IV тиждень	Засідання «круглого столу» з методичних питань, дискусія, презентаційні матеріали	заступник директора завідувач методичної спільноти практичний психолог
	II засідання			
	<p>Тема: «Шляхи упровадження акмеологічних технологій в освітній процес закладу»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обговорення питань педради «Роль акмеології у системі формування особистості педагога-професіонала». 2. Вернісаж педагогічних сюжетів «Використання акмеологічних технологій на уроках для самореалізації педагогічної майстерності учителя та активізації освітньої діяльності учня». 3. Консультація психолога «Роль здоров'язберігаючих технологій в освітньому процесі початкової школи». 4. Новинки фахової літератури. 	жовтень IV тиждень	Навчально-ділова гра «Творча обдарованість»	заступник директора завідувач методичної спільноти практичний психолог учителі спільноти

	<p align="center">III засідання</p> <p>Тема: «Спільна діяльність вчителя та учнів – сприяння активізації творчої активності учнів»</p> <p>1. Аналіз роботи методичної спільноти за I семестр: - рівень навчальних досягнень учнів; - виховна робота; - участь учителів спільноти у методичних заходах.</p> <p>2. Коригування плану роботи на II семестр. Аналіз помилок та розробка шляхів вирішення проблем.</p> <p>3. Підготовка до засідання педагогічної ради «Акмеологічні основи роботи класного керівника». Поєднання традиційних та акмеологічних форм навчання.</p> <p>4. Роль ГПД в розвитку особистості учня. Співпраця вихователів ГПД з вчителями класними керівниками.</p> <p>5. Консультація: «Створення умов для забезпечення санітарно-гігієнічних норм, проблема перевантаження школярів домашніми завданнями».</p>	січень II тиждень	Конференція	заступник директора завідувач методичної спільноти практичний психолог учителі спільноти вихователі ГПД
	<p align="center">IV засідання</p> <p>Тема: «Перспективність і наступність у роботі дошкільної, початкової і середньої освіти»</p> <p>1. Порівняльний аналіз педагогічної думки С. Ф. Русової та основних принципів акмеологічного підходу до викладання предметів в початковій школі.</p> <p>2. Аналіз діючих програм дошкільної та початкової освіти.</p> <p>3. Діяльність вихователя і вчителя в інноваційному режимі: методика, пошук, здобутки, перспективи.</p> <p>4. Обговорення методичних рекомендацій з питання ефективності різних форм організації роботи на уроках та розвиток пізнавальних здібностей учнів.</p> <p>5. Огляд методичної, психолого-педагогічної преси.</p>	березень IV тиждень	Методичний міст	заступник директора завідувач методичної спільноти учителі спільноти практичний психолог вихователі ДНЗ
	<p align="center">V засідання</p> <p>Тема: «Педагогічні відкриття»</p> <p>1. Аналіз методичної роботи вчителів спільноти за навчальний рік.</p> <p>2. Звіти вчителів про самоосвітню діяльність.</p> <p>3. Бліц-опитування «Сучасні проблеми особистісно-орієнтованого навчання».</p> <p>4. Обговорення рівня навчальних досягнень учнів за підсумками року, моніторинг освітньої діяльності.</p> <p>5. Панорама методичних перспектив. Обговорення пропозицій щодо планування роботи на наступний рік. Огляд фахової літератури.</p>	травень III тиждень	Засідання творчої студії	директор ліцею заступник директора зав. методичної спільноти учителі спільноти

**ПРОГРАМА РОБОТИ ПЕДКОЛЕКТИВУ
НАД НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЮ ПРОБЛЕМОЮ**

«Самовдосконалення учителя і учня, розвиток їх творчої особистості в умовах акмеологічного простору ліцею»

МЕТА: вивчення теорії самоосвітньої діяльності; визначення напрямку своєї самоосвітньої діяльності;

ЗАВДАННЯ: складання плану, добір соціально сприятливих засобів досягнення мети; реалізація запланованої діяльності; створення умов, за яких кожен учень міг би навчитись самостійно здобувати необхідну інформацію, використовуючи її для особистого розвитку та самореалізації.

Термін проведення	Тематика педрад	Методичні ради	Психолого-педагогічна підготовка		Мікро-дослідження, тематика	Методичні спільноти
			Тренінги, консиліуми	Проблемні семінари		
серпень	Мета, завдання, очікувані результати на навчальний рік	Визначення напрямів роботи проблемного семінару, майстер-класів			Запити і потреби вчителів, учнів (анкетування)	Самоаналіз особистої діяльності за минулий рік. Основні напрямки методичної роботи (інформування)
вересень		Погодження планів роботи над методичними проблемами. Вибір педагогічних технологій для апробації	Ознайомлення з діагностикою потенційних можливостей учнів	Науково-теоретичне обґрунтування педагогічної проблеми на навчальний рік		Визначення напрямку методичної роботи. Складання програми самоосвіти
жовтень		Розробка програми проведення методичної сесії	Педконсиліуми 1, 5 класи	Як навчати сьогодні і чому навчатися учителю	Зондує оцінювання навчальних досягнень учнів (діагностика сформованості і самоосвітніх умінь)	
листопад	Сучасний урок – творчі аспекти діяльності та	Проведення практичного туру методичної сесії. Складання	Педконсиліум 10 класи		Оволодіння прийомами моніторингу професійної майстерності	Участь у проведенні методичної сесії (показові уроки)

	співпраці вчителів та учнів на уроках через реалізацію педагогічних інновацій	пам'яток для учнів щодо організації самоосвіти				
грудень		Консультування з проблем, що опрацьовують учителі. Складання програми методичної декади			Моніторинг якості освітнього процесу	
січень			Оволодіння методами визначення рівня розвитку учнів	Роль і місце учителя у справі формування творчої особистості		Аналіз навчальних досягнень. Виявлення проблем
лютий	Педагогічне управління самовихованням учнів, розвитком особистості	Методична декада учителів, які атестуються				Показові уроки учителів, які атестуються
березень			Педконсультування 4 клас	Педагогічна рефлексія – основа формування творчого саморозвитку особистості	Виявлення ступеня задоволеності учнів самоосвітнім процесом (опитування)	
квітень		Методична сесія молодих учителів	Педконсультування 9 клас			Виставка «Творча лабораторія «Учитель-учень»
травень	Педагогічний аналіз роботи за рік. Підсумки роботи за проблемою				Діагностика впливу самоосвітньої діяльності на навчальні досягнення учнів	Звіт за роботу над програмою самовдосконалення

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аніскіна Н. Методична робота. Інноваційні форми організації // Директор школи. 2011. – № 19, 20. – С. 11-18, С. 20-30.
1. Акімов О.Б. Особливості управління інноваційною діяльністю в закладах освіти // Завучу усе для роботи. – № 17-18. – 2018. – С. 7-11.
2. Бабіченко Н. План роботи творчої групи вчителів початкових класів // Завучу. Усе для роботи. – 2015. – № 1-2. – С. 69-71.
3. Батраченко О.В. Освітній проєкт «Від інновації до успіху» як засіб формування інноваційної компетентності педагогів // Управління школою. – 2020. – № 1-3. – С. 2-13.
4. Білоус І. Робота шкільного методичного об'єднання вчителів на прикладі математичного циклу / І. Білоус, А. Сліпчук // Завуч. – № 13, 2010. – С. 8-16.
5. Демченко О.М. Індивідуальний освітній маршрут педагога – специфічна інновація в системі підвищення кваліфікації педагогів // Завучу усе для роботи. – № 15-16. – 2017. – С. 44--52.
6. Дишко О.П. Самоосвіта педагога як необхідна умова підвищення його професійної компетентності // Завучу усе для роботи. – № 1, 2. – 2018. – С. 6-19.
7. Ельксніт Т.А. Удосконалення науково-методичної роботи в закладі загальної середньої освіти // Завучу усе для роботи. – № 17-18. – 2018. – С. 51-54.
8. Кузьмін О.Є. Деякі аспекти підготовки педагогічних кадрів до роботи з обдарованими учнями // Завучу усе для роботи. – № 17-18. – 2020. – С. 65-71.
9. Єленіна Є. Творчий підхід до організації внутрішньошкільної методичної роботи // Завуч. – 2011. – № 21-22. – С. 2-13.
10. Жерносек І. Організація науково-методичної роботи в школі. – Х.: Видавнича група «Основа», 2006.
11. Каткова Л. Інноваційні форми організації методичної роботи // Завучу. Усе для роботи. – 2015. – № 15-16. – С. 12-31.
12. Методична робота школи / упоряд. Н. Мурашко. – К.: Ред. Загальнопед. газ., 2012.– С. 4-110.
13. Сушак Н. Методична робота як головний чинник фахової майстерності сільського вчителя // Методист. – 2015. – № 8. – С. 26-29.
14. Піка Т.О. Інноваційні підходи до діяльності педагогічної ради // Управління школою. – 2020. – № 4-6. – С. 70-79.
15. Пригодій Т.М., Козлик Т.О. Компетентнісний підхід до організації методичної роботи в закладі загальної середньої освіти // Управління школою. – 2019. – № 7-9. – С. 73-93.
16. Хорошун Н. Інноватика в системі методичної роботи // Завуч. – 2011. – № 13-14. – С. 28-31.

